

Pramenka

Po izraženim pramenovima otvorenog runa dobila je ime „ pramenka ” , a pripada skupini balkanskih pasmina. Najzastupljenija vrsta autohtonih ekstenzivnih životinja s velikim brojem heterogenih sojeva različitog tjelesnog ustrojstva , oblikovanog najčešće u sustavu ekstenzivnih uvjeta hranidbe i držanja.

Naziv pramenka je pojam koji označava našu autohtonu skromnu ovcu koja se u BiH javlja u četiri različita soja: Vlašićki (Travnički) najkrupniji i najrasprostranjeniji soj na teritoriju BiH , zatim sojevi rasprostranjeni u centralnom dijelu BiH (Privorski, Kupreški) i Humski(Stolački) soj malog okvira i brojnosti zastupljen na širem području Hercegovine . Otvoreno runo čine dugački pramenovi tipa grubih vlakana. Vjekovima je uzgajana u siromašnim uvjetima hranidbe i smještaja . U BiH je vrlo rasprostranjena oko 98 % od ukupnog broja ovaca.

Zadnjih sto godina pramenka se uzgajala u čitavoj Europi (Francuska, Njemačka, Engleska, Mađarska i u Balkanskim državama).U centralnom dijelu Europe poznata je pod imenom Zackel , u dijelu Europe od Poljske do Rumunije kao Tzurcana, u Grčkoj Valachiana, kod nas kao pramenka.

Snažnom intenzifikacijom poljoprivrede nastaju velike migracije gena novih produktivnijih pasmina ovaca, koje potiskuju manje proizvodne pasmine posebno u zemljama centralne Europe, dok se na jugu Europe ,a posebno u Balkanskim zemljama do dana današnjeg zadržavaju i uzgajaju populacije primitivnih ovaca – pramenki.

Morfološka svojstva :

Pasmina PRAMENKA

Autor Administrator

Ponedjeljak, 20 Lipanj 2011 22:10 - Ažurirano Utorak, 21 Lipanj 2011 22:38

Srednje krupna životinja, kombiniranih proizvodnih svojstava i izražene kontinuirane varijacije kvantitativnih osobina visine grebena 65,20 .cm, visine križa 66,00.cm, dužine trupa 71,35.cm, dubine prsiju 31,66.cm, širine prsiju 21,22.cm, obujam prsiju 94,44.cm, obujam cjevanice 7,80.cm, tjelesne težine 58,24.kg. Tijelo je prekriveno otvorenim runom sastavljenim duljim bičastim pramenovima.

Fiziološke osobitosti :

Pasmina PRAMENKA

Autor Administrator

Ponedjeljak, 20 Lipanj 2011 22:10 - Ažurirano Utorak, 21 Lipanj 2011 22:38

Pramenka je kasno zrela životinja i završava rast između 3,5 – 4,0 godine. Budući da fiziološki spolno ranije dozrijeva i da u 18 mj. završava $\frac{3}{4}$ svog tjelesnog razvitka u našim uzgojnim uvjetima vrši se i oplodnja.

Graviditet u prosjeku traje 145 – 150 dana. Plodnost vrlo dobra bližnjenje 20-25%. Laktacije vrlo varijabilne od 180 – 210 dana. Nakon 6 – 8 tjedana sisanja janjad se odbijaju, pripremaju za tržište, a muža se nastavlja. Randman zaklane janjadi je oko 50 – 52 % . Nastrig vune 1,5– 2,5 kg., finoća vune C –D – E sortimenta – 45-48 mikrona.

Razlozi očuvanja i uzgoja autohtone pramenke :

Uzgojna postojanost je odlika pasmine, rezultanta nasljedne osnove i ekoloških uvjeta njezinog prebivališta. „ Pramenka ” je pasmina tvrde konstitucije, dobrog zdravlja živahnog temperamenta, vrlo otporna – rezistentna na bolesti, visoko i redovito plodna, srednjovječnog proizvodnog iskorišćavanja. Ima izrazito čvrste ekstremitete i papke, veliki radijus pokretljivosti za hranom i vodom. Vrlo skromna u hranidbi i smještaju. Iskorištava marginalne pašne resurse u nizinama, planinama, kraškim visoravnima u svim ekološkim zonama. Pramenka kao izvanredan konzument relativno loših pašnih resursa može transformirati i proizvesti određenu količinu proizvoda što druge vrste i pasmine domaćih životinja ne mogu .

